

**Česká školní inspekce
Karlovarský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIK-12/18-K

Název	Základní škola a mateřská škola Rovná, okres Sokolov, příspěvková organizace
Sídlo	357 65 Rovná 36
E-mail	zs.rovna@seznam.cz
IČ	60611952
Identifikátor	600072908
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Jana Polívková
Zřizovatel	Obec Rovná
Místo inspekční činnosti	357 65 Rovná 36
Termín inspekční činnosti	10. a 11. 1. 2018

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou, mateřskou školou a školní družinou podle § 174 odst. 2 písm. b) školského zákona, zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a příslušnými rámcovými vzdělávacími programy podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Hodnoceným obdobím jsou školní roky 2016/2017 a 2017/2018 k datu inspekční činnosti.

Charakteristika

Základní škola a mateřská škola Rovná, okres Sokolov, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost základní školy s nejvyšším povoleným počtem (dále „kapacita“) 18 žáků, mateřské školy s kapacitou 55 dětí, školní družiny s kapacitou 18 žáků a školní jídelny s nejvyšším povoleným počtem 90 stravovaných.

Základní škola má jednu třídu, vzdělává žáky od prvního do třetího ročníku. K datu inspekční činnosti byli ve škole celkem tři žáci, z toho dva v prvním ročníku a jeden ve třetím ročníku. Do dalšího ročníku žáci přestupují zpravidla do úplných základních škol v okolí – v Březové nebo v Sokolově.

Školní družina má jedno oddělení, do kterého byli zapsáni všichni žáci školy (tři) k pravidelné zájmové činnosti. V provozu je po vyučování od 11:45 do 15:00 hod. Úplata za vzdělávání činí 25 Kč měsíčně.

Mateřská škola s celodenním provozem má jednu třídu. K datu inspekční činnosti v ní bylo zapsáno celkem 13 dětí ve věku od dvou a půl do šesti let, v posledním roce před zahájením povinné školní docházky byly tři děti, dvě děti nedosáhly tří let věku. Provoz začíná v 7:00 hod. a končí v 15:00 hod. Od zákonných zástupců není vybírána úplata za vzdělávání.

Ve škole se snížil počet žáků, k datu inspekční činnosti provedené v roce 2012 se v základní škole vzdělávalo 13 žáků. Počet dětí v mateřské škole zůstává přibližně stejný. Škola neeviduje děti a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Škola zajišťuje bezúplatně stravování dětí a žáků ve školní jídelně.

Aktuální informace o činnosti školy a základní dokumenty jsou dostupné ve škole a na webových stránkách www.zs-a-ms-rovna.estranky.cz.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka řídí školu od srpna 2007, zná dobře prostředí, ve kterém škola působí. Obec se dlouhodobě potýká s obtížemi, jako je vyšší nezaměstnanost, zvýšená migrace a s tím související snižující se počet dětí. Od školního roku 2015/2016 proto byly základní škola a školní družina přestěhovány do upravených prostor mateřské školy. Kapacita zrekonstruované školní budovy je dostačující i s výhledem do budoucna. Strategie rozvoje školy se promítá do školních vzdělávacích programů: v malém kolektivu rozvíjet školu rodinného typu, vytvářet podnětné prostředí pro vzdělávání dětí a žáků a posilovat jejich vztah k místu, kde žijí. Stanovené záměry se daří postupně realizovat, zaměstnanci i zřizovatel stanovené cíle sdílejí a pomáhají v jejich naplňování. Ředitelka podporuje profesní rozvoj učitelek, společně aktualizují školní vzdělávací programy, spolupracují se zákonnými zástupci dětí a žáků.

Úroveň řízení odpovídá typu školy a její velikosti, za organizaci chodu odpovídá ředitelka. Kontrola průběhu a výsledků vzdělávání není systematická, učitelkám chybí zpětná vazba o kvalitě využívaných metod a forem vzdělávání. Další vzdělávání pedagogických pracovníků nevychází zcela z potřeb školy (např. není zaměřené na práci se žáky ohrožené školním neúspěchem, které škola vzdělává). Metodická pomoc učitelce mateřské školy bez odborné kvalifikace s krátkou pedagogickou praxí je nedostatečná a negativně se promítá do průběhu předškolního vzdělávání. Výchovné poradenství a primární prevenci rizikového chování žáků zajišťuje ředitelka, v případě potřeby spolupracuje s orgánem sociálně-právní ochrany dětí. Škola nemá zpracovaný program školního poradenského pracoviště, díky absenci programu nemá jasně stanovené postupy při výskytu problémů ve výuce žáků,

zavádění podpůrných opatření a identifikaci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Vzhledem k věku dětí a žáků a vstřícnému přístupu k nim je ve škole výskyt rizikových jevů minimální, v hodnoceném období se jednalo o nižší počet neomluvených hodin u tří žáků.

Průběh vzdělávání v mateřské škole, základní škole a školní družině zajišťuje ředitelka a dvě učitelky. Rozvržení přímé pedagogické činnosti není efektivní vzhledem k nízkému počtu žáků základní školy, má negativní dopad na organizaci dne (délku pobytu venku) v mateřské škole. Výuku v základní škole zajišťují ředitelka, učitelka a výuku anglického jazyka externí učitelka. Přesto, že je celkový počet žáků základní školy výrazně nižší než minimální počet žáků stanovený právním předpisem pro jednotřídní základní školy (10 žáků), probíhá výuka v osmi vyučovacích hodinách (některé hodiny českého jazyka, hodiny prvouky) samostatně se žáky jednotlivých ročníků: dva žáky prvního ročníku učí jedna učitelka, jednoho žáka třetího ročníku rovněž učí jedna učitelka. Učitelka základní školy zároveň zajišťuje překrývání služeb učitelek v mateřské škole při pobytu venku. Vzhledem k její vyučovací povinnosti v základní škole dochází k překrývání služeb učitelek v mateřské škole až v pozdních dopoledních hodinách (cca od 10:50 hod.), čímž je výrazně omezena doba pro pobyt dětí venku stanovená ve školním vzdělávacím programu na cca 2 hodiny denně, v praxi realizovaná cca 40 min. Délka poledního odpočinku stanovená v organizaci dne mateřské školy na jednu hodinu nerespektuje vyšší individuální potřebu spánku některých dětí.

Přestěhováním základní školy do budovy mateřské školy se výrazně snížily náklady na spotřebované energie, které hradí zřizovatel. Přesto zřizovatel do celkového rozpočtu školy přispívá na rozdíl od minulého období vyšší částkou, nyní především na platy zaměstnanců, kdy z celkového objemu finančních prostředků od zřizovatele škola vynaložila v roce 2016 téměř 33 % na platy, související odvody a ostatní osobní náklady (dohody o provedení práce). Základní škola a školní družina mají vhodné materiální vybavení pro realizaci školních vzdělávacích programů, ve třídě mateřské školy chybějí pomůcky pro spontánní pohybové aktivity dětí, omezený je výběr stavebnic a konstruktivního materiálu. Většina hraček a pomůcek je uložena v uzavřených skříňkách, děti si je nemohou vybírat samy bez pomoci dospělého. Na školní zahradě zatím chybějí herní prvky. Pro výuku tělesné výchovy škola využívá školní zahradu a místní sál, který je vyhovující pro tuto činnost. Málo účinný kontrolní systém souvisí i s nedostatky zjištěnými v oblasti bezpečnosti prostředí. Jedná se zejména o poškozené a nepřípevněné podlahové krytiny v prostorách školní družiny a ve třídě mateřské školy, poškozený nábytek a některé hračky. Uváděné nedostatky jsou rizikem pro bezpečnost dětí a žáků.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Škola klade důraz na individuální přístup k dětem a žákům a snaží se o vytvoření podnětného prostředí, organizuje pro ně různé akce v místě i v okolí, jako jsou např. divadelní představení, výlety a exkurze.

Předškolní vzdělávání je realizováno podle školního vzdělávacího programu Už vím proč, platného od 1. 9. 2017, jehož vzdělávací obsah vychází ze střídání ročních období a souvisejících svátků. Vzdělávací obsah není rozpracován do konkrétnější podoby pro děti různého věkového složení, ani do třídního vzdělávacího programu, což se negativně projevilo v průběhu a organizaci předškolního vzdělávání. Vzdělávací nabídka navazovala na předchozí poznatky dětí, byla tematicky provázaná. Děti ve volných hrách spolupracovaly, komunikovaly, ale měly málo času na rozehrání námětových nebo konstruktivních her. Pokud si samy zvolily výtvarnou činnost, nebyly vedeny k jejímu rozvoji. Většina dětí přicházela do mateřské školy později a po krátkém čase přešly společně

k řízeným činnostem, spontánní a řízené aktivity nebyly vyvážené. K rozvolněnému režimu nedocházelo ani při hygieně a stravování. Činnosti vycházely většinou z pokynů učitelky, děti měly malý prostor pro aktivitu a iniciativu, což nerozvíjelo jejich individuální dovednosti. Do denního programu byly zařazovány pohybové aktivity, které ale nebyly dostatečně intenzivní s ohledem na schopnosti a dovednosti dětí. Nabídka tělovýchovného náčiní a náradí pro rozvoj hrubé motoriky byla minimální (obruče, žebřina). Děti byly neustále spolu, čekaly na ostatní, chyběla větší volnost a jejich zapojení do organizace činností. Pozitivním zjištěním je, že např. na snižující se zájem dětí učitelka vhodně reagovala změnou činnosti, zapojovala se do některých her u stolečku (skládání puzzle, tiskátka) a spontánních aktivit, k motivaci využívala rozhovory s dětmi, básničky a písničky. Učitelka byla k dětem vstřícná, děti se na ni obracely s důvěrou o radu a pomoc. Chyběla diferenciací činností s ohledem na věkové zvláštnosti dětí. Při odpoledním odpočinku nebyla respektována individuální potřeba spánku. Děti, které neusnuly, neměly v nabídce náhradní činnost a odpočívaly s ostatními na lehátku. Děti nebyly vedeny k rozvoji samostatnosti při podávání jídla. Ve třídě měly v průběhu dne k dispozici nápoje umístěné vysoko na skříňce a nemohly se obsluhovat samostatně podle chuti a potřeby. Délka pobytu dětí venku je výrazně kratší než 2 hodiny denně doporučené rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání.

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Škola hrou, aktualizovaný od 1. 9. 2017, umožňuje škole naplňovat požadovaný obsah vzdělávání stanovený v příslušném rámcovém vzdělávacím programu a orientovat se na cíle vzdělávání, zaměřené na podporu rozvoje klíčových kompetencí a osobnosti žáků. Většina disponibilních hodin je využita k posílení hodinové dotace vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a Matematika a její aplikace. Od třetího ročníku je vyučován anglický jazyk, který zajišťuje v odpoledních hodinách externí učitelka. Sledovaná výuka byla většinou dobře promyšlená, vždy vycházela ze školního vzdělávacího programu a zpravidla také ze žakovských znalostí a dovedností. Větší část vzdělávacích cílů byla zaměřena na znalosti a dovednosti, méně již na postojovou složku vzdělávání. Učitelky zpravidla vytvářely prostor pro aktivní zapojení žáků, využívaly mezipředmětové vztahy, střídaly frontální výuku se samostatnou prací žáků. Při zadávání samostatné práce ověřovaly, zda žáci zadání rozumějí. V průběhu hodin učitelky žákům poskytovaly okamžitou zpětnou vazbu a podporu. I přes využívání různých pomůcek k činnostnímu učení byla na konci vyučovacích hodin na žácích patrná únava, chybělo zařazování odpočinkových aktivit. Rovněž zařazení výuky anglického jazyka do odpoledních hodin a dvouhodinového bloku je z hlediska udržení pozornosti žáků a nároků na soustředění nevhodné. Dělení třídy na skupiny podle ročníků není efektivní, volba metod a forem práce v takto málo početném kolektivu žáků neodpovídala vždy jejich vzdělávacím potřebám, byla náročná na udržení pozornosti, chyběl větší prostor k samostatnému řešení problémů, vyjádření vlastního názoru a vzájemné spolupráci. Atmosféra v hodinách byla klidná a přátelská. Komunikace mezi vyučujícími a žáky byla na partnerské úrovni. Žáci se nebáli učitelky oslovit a obrátit se na ně s přáním nebo prosbou.

Školní vzdělávací program školní družiny Škola hrou, platný od 1. 9. 2017, navazuje vzdělávacím obsahem na školní vzdělávací program základní školy. Učitelka základní školy pracuje zároveň jako vychovatelka školní družiny a vhodně koordinuje organizaci vzdělávání. Přístup vychovatelky k žákům byl vstřícný, žáci měli prostor pro volbu činností dle vlastního zájmu, zapojovali se do společenských a stolních her, výtvarných a pracovních aktivit, při činnostech spolupracovali. K rozvoji čtenářství přispívá pravidelně zařazovaná četba a následná reflexe přečteného textu. Žáci mají možnost vypracovat si ve školní družině domácí úkoly, což občas využívají. Ve školní družině panovalo přátelské klima, sledovaný průběh zájmového vzdělávání vedl ke kompenzaci únavy žáků z vyučování.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Základní škola se při hodnocení a sledování výsledků vzdělávání žáků řídí pravidly stanovenými ve školním řádu a ve školním vzdělávacím programu. Využívá k tomu vlastní nástroje, např. písemné práce, ústní zkoušení, testy. Hodnocení provádí formou slovní pochvaly, známek a motivačních razítek. V malém kolektivu jsou informace o žácích předávány každodenně, učitelky žáky znají a umí popsat jejich vývoj a posun, zajímají se o jejich vzdělávací pokroky. Učitelky podávají informace o průběžných výsledcích vzdělávání zákonným zástupcům a žákům prostřednictvím žákovské knížky, další informace o žácích mohou zákonní zástupci získat v průběhu třídních schůzek nebo při individuálních konzultacích s vyučujícími. O výrazném zhoršení prospěchu žáka jsou zákonní zástupci vyrozumíváni písemně. Výsledky vzdělávání žáků škola vyhodnocuje při pravidelných jednáních pedagogické rady, zjištěnými vzdělávacími výsledky se zabývá, ale nepřijímá opatření ze zlepšení stavu. Z celkových výsledků vzdělávání je patrné, že hodnocení výsledků vzdělávání žáků je motivační; i přesto v loňském roce dva žáci konali neúspěšně opravné zkoušky a ročník opakují. Škola pro tyto žáky nezajistila žádná podpůrná opatření (např. ve formě plánu pedagogické podpory). Škola se snaží využívat motivaci pochvalou, výchovná opatření k posílení kázně jsou ukládána zcela ojediněle. V loňském a letošním školním roce nebyla udělena žádná.

Do mateřské školy docházejí všechny děti ze spádového obvodu, na něž se vztahuje povinné předškolní vzdělávání, učitelky sledují jejich připravenost na školní docházku. Výsledky vzdělávání v mateřské škole učitelky písemně nevyhodnocují, nevedou záznamy o pozorování dětí a jejich vývoji. V průběhu předškolního vzdělávání chyběla nabídka činností diferencovaných podle věkových zvláštností dětí. Děti mají bohatý repertoár písní, básní, her se zpěvem, říkadél, které učitelka vhodně využívala také v rámci logopedické prevence k rozvoji jazykové vybavenosti. Děti většinou dodržovaly dohodnutá pravidla vzájemného soužití, aktivně se zapojovaly do nabízených činností, zvládaly základní hudební a pohybové dovednosti, chápaly elementární časové pojmy, orientovaly se v prostředí mateřské školy, bez zábran komunikovaly mezi sebou i s dospělými. Zejména starší děti dokázaly postupovat podle pokynů učitelky a činnost dokončit. Výtvarné práce a výrobky dětí jsou součástí výzdoby mateřské školy. Spolupráce mateřské školy se zákonnými zástupci dětí je zpravidla funkční a napomáhá ke zkvalitňování předškolního vzdělávání. Učitelky jsou se zákonnými zástupci dětí v pravidelném kontaktu, nabízejí jim možnost spoluúčasti na různých akcích.

Spolupráce školy s dalšími partnery napomáhá ke zkvalitňování předškolního, základního a zájmového vzdělávání. Podle aktuální nabídky jsou využívány jednorázové a příležitostné akce (kulturní pořady, besedy, výlety). Děti a žáci se zapojili do programů zaměřených např. na dopravní výchovu, osobní bezpečnost, environmentální vzdělávání, poznávají významná místa v okolí. Škola se prezentuje při různých místních společenských a kulturních akcích. Práce dětí a žáků jsou vystaveny v místním obchodě. Ředitelka spolupracuje se spádovou školou v Březové s cílem sjednotit požadavky na probírané učivo a tím usnadnit žákům přechod do nového prostředí.

Závěry

Hodnocení vývoje

- Vzhledem ke klesajícímu počtu žáků byla základní škola a školní družina přestěhována od září 2015 do zrekonstruované budovy mateřské školy.

Silné stránky

- Propojení základní školy, mateřské školy a školní družiny je účelné z hlediska organizování společných akcí a zajištění návaznosti předškolního a základního vzdělávání. Učitelky se snažily vstřícným přístupem podporovat osobnostní rozvoj dětí a žáků.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Řídící a kontrolní mechanismy jsou málo účinné, učitelky nemají zpětnou vazbu ke kvalitě výuky a vzdělávací práce s dětmi.
- Organizace výuky v základní škole formou dělených vyučovacích hodin je vzhledem k nízkému počtu žáků neefektivní. Není vytvořen systém podpory pro žáky ohrožené školním neúspěchem. Ve výuce chyběly aktivity podporující větší samostatnost žáků.
- Překrývání přímé pedagogické činnosti učitelek v mateřské škole není optimální, neboť nezajišťuje dostatečně dlouhou dobu pro pobyt dětí venku.
- Chybí metodická podpora učitelce bez odborné kvalifikace s krátkou pedagogickou praxí, což se negativně projevilo v organizaci předškolního vzdělávání. V pedagogickém procesu v mateřské škole nejsou uplatňovány nové trendy předškolního vzdělávání, převládá řízené vedení učitelkou při všech činnostech s malým prostorem pro samostatné rozhodování dětí.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zefektivnit rozvržení přímé pedagogické činnosti učitelek ve prospěch zkvalitnění průběhu vzdělávání.
- Při vzdělávání žáků v základní škole zařazovat relaxační chvílky, promýšlet metody a formy vedoucí k žádoucímu rozvoji klíčových kompetencí.
- Promýšlet vzdělávací nabídku v mateřské škole tak, aby děti měly možnost volby; vytvářet podmínky pro rozvoj jejich samostatnosti, respektovat individuální potřeby. V dostatečném rozsahu zajišťovat informace o úspěšnosti dětí ve vzdělávání.
- Vytvořit ve třídě mateřské školy podmínky pro spontánní pohybové aktivity dětí, hračky a pomůcky ukládat tak, aby si je děti mohly podávat samy bez pomoci dospělého.
- Zpracovat program poradenských služeb ve škole podle aktuálních podmínek školy.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30. 4. 2018 odstranit nedostatky zjištěné při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jak byly nedostatky odstraněny a jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Karlovarský inspektorát, Kollárova 15, 360 09 Karlovy Vary, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.k@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina ze dne 29. 8. 2008, včetně příloh a dodatků;
2. rozhodnutí MŠMT čj. MSMT-45636/2015-2, o zápisu do školského rejstříku, ze dne 3. 12. 2015, s účinností od 1. 1. 2016;
3. jmenování ředitelky školy do funkce vydané Obcí Rovná, ze dne 31. 10. 2012, s účinností od 1. 1. 2013;
4. osvědčení ředitelky školy o absolvování kvalifikačního studia pro ředitele škol a školských zařízení vydané NIDV K. Vary, ze dne 2. 6. 2015,
5. výjimka z počtu žáků základní školy z 15. 11. 2017 vydaná Obcí Rovná;
6. školní matrika dětí a žáků vedená ve školním roce 2017/2018 k datu kontroly;
7. školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Škola hrou platný od 1. 9. 2017;
8. školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání Už vím proč platný od 1. 9. 2017;
9. školní vzdělávací program školní družiny Škola hrou platný od 1. 9. 2017;
10. třídní knihy všech tříd a přehledy výchovně vzdělávací práce školní družiny vedené ve školním roce 2016/2017 a 2017/2018 k datu inspekční činnosti;
11. rozvrh hodin ve školním roce 2017/2018 k datu inspekční činnosti;
12. školní řád mateřské školy a školní řád základní školy platné ve školním roce 2017/2018;
13. doklady o přijímání dětí a žáků vedené ve školním roce 2017/2018 k datu inspekční činnosti,
14. záznamy z jednání pedagogické rady vedené ve školním roce 2016/2017 a 2017/2018 k datu inspekční činnosti;
15. vybrané žákovské knížky vedené k datu inspekční činnosti;
16. výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2016/2017;
17. preventivní program školy bez data;
18. osobní spisy pedagogických pracovníků, vedené ke dni inspekční činnosti (pracovní smlouvy, pracovní náplně, doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání, platové výměry, osvědčení o absolvování vzdělávacích akcí);
19. účetní dokumentace, dokumentace v oblasti školního stravování a bezpečnosti a ochrany zdraví, vedená ke dni inspekční činnosti.

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy/školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Karlovarský inspektorát, Kollárova 15, 360 09 Karlovy Vary, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.k@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Marie Vrátníková, školní inspektorka

Marie Vrátníková v. r.

Bc. Eliška Juhásová, kontrolní pracovnice

Eliška Juhásová v. r.

Mgr. Dana Lochschmidtová, školní inspektorka

Dana Lochschmidtová v. r.

Mgr. Olga Ševčíková, školní inspektorka

Olga Ševčíková v. r.

V Karlových Varech 31. ledna 2018

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Jana Polívková, ředitelka školy

Jana Polívková v. r.

V Rovné 8. února 2018